

Δραστηριότητες

Εν αρχή λοιπόν η Κυρα-Παναγιά. Νησί στη μέση του πελάγου. Εξ ολοκλήρου ιδιοκτησία της Μεγίστης Λαύρας. Μ' ένα άσπιλο και διαρκές φωτοστέφανο να επικυρώνει τα γαλάζια και πράσινα νερά του Αιγαίου.

Ύστερα έρχεται η "Γοργόνα". Όμορφο σκαρί ολόξυλο μες στο μίνιο, την πορφύρα και την μπλε μπογιά.

Και τέλος ο τιμονιέρης, ο θαλασσόλυκος. Πολύμητις, στοχαστικός, νευρώδης, μα και δύσπιστος. Ένας Οδυσσέας παντός καιρού δηλαδή.

Κυρα-Παναγιά Μποτίλια στο πέλαγος

Ταξίδι στο Πελαγονήσι με τη «Γοργόνα» και τον Πάκη

ΚΕΙΜΕΝΟ: Κυριάκος Παπαγεωργίου
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ: Άννα Καλαϊτζή

Από το κατάστρωμα της «Γοργόνας» οι βουτιές έχουν μια ιδιαίτερη γοητεία.

Την τέταρτη μέρα της διαμονής μας στην Αλόνησσο θα μας δεχτεί στο σκάφος του ο καλός φίλος **Πάκης Αθανασίου**, που θα μας ξεναγήσει στο μικρό αρχιπέλαγος των Βορείων Σποράδων. Αχνίζει ο ήλιος από αστραφτερές αναθυμιάσεις. Ο ουρανός, ίδιος ασάλλι, δίχως κοφτήρες, επικυρώνει την ελπίδα μιας δυνατής μέρας. Κι η ευεργεσία μιας ζεφύριας πνοής έρχεται να ευοδώσει το αξιόπλοο ταξίδι μας.

Σιγά – σιγά και καθώς βγαίνει το τρεχαντήρι από το Πατητήρι, αρχίζω να οσμίζομαι τις ευωδιές της ζωής, την άρμη, το χρώμα και την αυθεντία του αληθινού ταξιδιού.

Κι επειδή ο άνθρωπος είναι το μέτρο όλων των πραγμάτων επάνω στη γη, αλλά και η ψυχή από την οποία πηγάζει η αξιοσύνη, ο νους και το ταλέντο, άρρηκτες προϋποθέσεις για το ελληνικό “ταξίδι”, από αυτόν

αρχίζουν και με αυτόν τελειώνουν όλα.

Μαζεύει λοιπόν ο καπετάνιος τα σκοινιά και την άγκυρα. Σκορπάει λέξεις ναυτικές, πλεούμενες. Πλευρίζει τις ψυχές των ταξιδευτών του, που κρατάνε από χώρες της Δύσης και του Βορρά, τις ξεντύνει από τα περιττά και τις ντύνει με θρύλους μεσογειακούς.

Χειροτονεί το κύμα και τον άνεμο. Καταστρώνει, με εργαλείο το λόγο, ένα “ταξίδι” γεμάτο περιπέτεια. Ένα ταξίδι βαθιά μέσα στο μύθο και στην προϊστορία.⁽¹⁾

Εκφράζεται με σιωπές κι αρχοντικά νεύματα, καθώς περνάει τον κάβο της Μπυλίας και το Κοκκινόκαστρο. Δεσπόζει στο κατάστρωμα, χειρονομεί εξίσου στο μπόντζι και στο αντιμάμαλο, εξουσιάζει θυμούς, αφρόνερα και πάθη.

Ανάμεσα από δυο λυγμούς της θάλασσας σφηνώνει την ήρεμη κυριαρχία του λόγου του.

(1) Αιγαίος αποκλήθηκε από τον G. Glotz ο αρχαιότερος πρωτοελληνικός πολιτισμός κι Αιγαίοι ονομάστηκαν οι αυτόχθονες κάτοικοι του κεντρικού Αιγαίου που ανήκουν στον homo mediterraneus, σε αντίθεση με τους Αχαιούς και τους Δωριείς, που κατέβηκαν από τον βορρά.

Παραλία Κοκκινόκαστρου από την Γοργόνα.

Περνώντας έξω από τη Στενή Βάλα νεύει στους πέντε ανέμους, πριν κάνει την πρώτη στάση στον Αϊ-Δημήτρη, όπου αγκυροβολεί πάνω απ' τη συρτή βοτσαλιά του μικροκάβου και δίνει το πρόσταγμα για μια εναέρια βουτιά στα οινοπνευματί νερά.

Ύστερα ξαναπιάνει τη ρότα της ακτογραμμής και βγαίνει από το Παλιοφάναρο στο ανοικτό πέλαγο συναντώντας αλλοπρόσαλλες διευθύνσεις ανέμων και κυμάτων. Θολοί και στιβαροί όγκοι ξαμώνουν από παντού. Λεχούσα, Φαγγρού, Πελαγονήσι, Γιούρα και Πιπέρι.

Τα μαλλιά του καπετάνιου φουσκώνουν και παίρνουν το σχήμα του Προφήτη Ηλία, καθώς βγαίνει απ' τ' ακρωτήρι κι ο μαϊστρος μας χτενίζει το στήθος.

Η θάλασσα το χαβά της. Με γαλάζιες πέρλες ντύνει τα κύματα και μοσχοβολάει το σιλιπνό και φανελένιο της ρούχο, ρούχο υφασμένο από γνήσιο καρβιά αρμύρας και ιωδίου.

Στο μεταξύ ο οικολόγος καπετάνιος αρχίζει την ξενάγησιν. Με απτά θαλασσινά λόγια και σε άπταιστα εγγλέζικα υποτάζει το θέμα του σα ν' απομαγεύει το κύμα και να το πρημεί.

Ο λόγος του διασχίζει θάλασσες και στεριές, αφηγείται κύμα το κύμα την περιπέτεια της θαλασσινής αρμάδας των νησιών. Ξετυλίγοντας ως δια μαγείας όλα τα μυστικά των Σποράδων βγαίνουν στην επιφάνεια σπιλιές και φώκιες, κάβοι κι αραξοβόλια, μικρά μοναστηράκια, γλάροι και καλλικατζούνες.

Ενας βράχος έρχεται να φράξει τη ρότα της Γοργόνας. Τον λένε **Φαγγρού ή Πελέρισσα**. Συγκαιρινό κι αρχαιόπρεπο όνομα. Ξοδεύονται οι όρμοι κι αποκαλύπτονται καθεδρικοί των βράχων πάνω απ' το κύμα, παλιές τοιχοποιίες και θραύσματα μνήμης και ιστορίας.

Ο λόγος του καπετάνιου λειαίνει τις εσοχές και τα ύφαλα του Αη-Πέτρου, κι αφού κολυμπήσουμε στα τυρκουάζ νερά του θα μας προσφέρει σίτον και οίνον, πριν μαζέψει την άγκυρα γι άλλα μικροθαύματα.

Γυροφέρνει **το νησιδάκι τ' Αϊ-Πέτρου** με τους τάφους και τα σπάνια ευρήματα που φράζει τον κόλπο και τραβάει πια για τα μελανόπτερα βράχια της Μεγάλης Κυράς. Στο βάθος ξαμώνει ένα μοναχικό **Πιπέρι**,

Στο κατάστρωμα της «Γοργόνας» με τον Πάκη που, εκτός από άριστος καπετάνιος, μεταδίδει με συναρπαστικό τρόπο και χιούμορ πολλές σημαντικές πληροφορίες στους επιβάτες του.

η τραχιά τομή των **Γιούρων** κι η χαμηλή θωριά του **Παππού** με την τόση δα εκκλησούλα της Ευαγγελίστριας.

Ολοπέτρινοι καταρράχτες μας συνοδεύουν σε όλη την ανατολική κοψιά της Κυρα-Παναγιάς. Βουτηχτάδες κορμοράνοι και κυνηγοί αιγαιόγλαροι, προμπεθεύουν εικόνες για ένα πέλαγος εν κινήσει.

Τριγυρνάμε την ακτογραμμή της Κυρα-Παναγιάς. Με άξονα τον ήλιο του μεσημεριού προσπερνάμε τους χαμηλούς λόφους, τις σκούρες κιονοστοιχίες της βραχοτομής, τον κυματισμό, το μέτωπο του αέρα με τις ζωφόρες του αύρες και τα ωραία περιστύλια των κάβων με τα ζωηρά αετώματα που φιλοτεχνεί κι υποθάλλει ο μπερμπάντης αίολος.

Πιάνουμε τον **κάβο Μαλάμη**. Πίσω από τον όρμο της Παναγιάς ξεκορμίζουν πενηνταπέντε εναέρια σκαλοπάτια που μας ανεβάζουν στον ουράνιο θόλο της μοναστικής ζωής.

Παρατηρούμε ανηφορίζοντας αυτό το

ξεχωριστό φαινόμενο των λυγισμένων πουρναριών, θύματα του κόφτη αγέρα. Έπειτα εισχωρούμε στην επικράτεια του μοναστηριού. Στους άγιους χώρους μιας απόκοσμης κι ιερής γαλήνης.

Μπαίνοντας καιροφυλαχτεί ο βαρύς ίσκιος του **Χαρίτωνα**, μιας μοναχικής κι αλύγιστης καρδιάς.

“*Κάπου σε ξέρω εσένα*”, μου αποτείνει το λόγο.

“*Μπορεί από τη Λαύρα*” του κάνω.

“*Μα ναι, δεν ήσουν ο νομικός της Λαύρας;*”

“*Καλά θυμάσαι*”, του λέω και με τραβάει απ’ το μανίκι για να με μπάσει κατευθείαν στο αρχονταρίκι. Εκεί, σ’ ένα ιδιόχωρο μαγερείο, με καθίζει στο σκαμνί, τραβάει μια μποτίλια τσίπουρο και με τρατάρει ένα σφηνάκι.

“*Αϊ-Λαυρίτικο είναι, πατένια των μοναχών του Ορους*”...

Η μποτίλια, ίδια με κείνη του αείμνηστου **Καβούρα**, δε με μεθά, αλλά με ανεβάζει τρεις στροφές πάνω από την πλάνη. Του

Μετά τις βουτιές είναι ώρα για το φροντισμένο γεύμα που τιμούν με το παραπάνω Έλληνες και ξένοι.

Ο όρμος «Ναυάγιο» με τα υπέροχα νερά είναι πάντα μια από τις επιλεγμένες κολυμβητικές στάσεις για τους επιβάτες της Γοργόνας.

λέω “θέλω να βγω ν’ αγναντέψω το Πιπέρι, να δω πού μόνασε ο **Καισάριος Δαπόντες**”, και μου λέει “*τράβα ως την άκρη του γκρεμού, έχω φτιάξει έναν εξώστη μονάχα για θεούς*”... (ύβρις ή υπερβολή;) ...“*από κει θ’ αγναντέψεις ολόκληρο το πέλαγο του θεού*” αποκαθιστώντας, με τα τελευταία του λόγια, τη θεία τάξη.

Ακολουθώ τη συμβουλή του, ανοίγω το πορτέλι της μονής, κι ύστερα από πενήντα μέτρα βρίσκομαι στη βόρεια αιχμή της σεριάς, κατάντικρυ του απόρθητου Αιγαίου και σύγκαιρα αναλογίζομαι πώς ο άνθρωπος έχασε το μέτρο της ζωής κι έβαλε “άλλα” σημάδια να του δείχνουν μια πορεία “σατανική”...

Η εικόνα από τα βόρεια γκρεμνά της Κυρα-Παναγιάς καταπάνω στο Πιπέρι και τα Γιούρα με το Στρογγυλό και τον Παππού στη μέση, αλλά και πιο βαθιά, ως το φάρο της Ψαθούρας, τον Αθωνα κι ίσαμε την αθανασία της ψυχής, ολοκληρώνουν τον κύκλο μιας φύσει και θέσει ευδαιμονίας...

Με κοιτά καχύποπτα ο Χαρίτωνας όταν του ζητώ να μου πει πού έχουν αποθηκεύσει εκείνες τις νάρκες από τον Δεύτερο Πόλεμο και μου δείχνει αόριστα ένα σκουπιδариό, όταν άξαφνα μου πετά την πρόταση:

“*Εσύ πρέπει νάρθεις να μείνεις εδώ κανα-μήνα, ν’ αποθηρσκευτείς άνθρωπε, από τέτοια δαιμόνια που κουβαλάς*”...

Δεν κατάλαβα τι εννοούσε ο μοναχός, αλλά του υποσχέθηκα πως θάρθω, με την πρώτη ευκαιρία, μαζί με το Θεόφιλο, ν’ αφουγκραστούμε τα καινά δαιμόνια της νέας ηθικής των πραγμάτων...

Έφυγα με μια μποτίλια τσίπουρο, δώρο του Χαρίωνα, ενώ οι άλλοι είχαν ήδη κατηφορίσει το χωμάτινο στρατί για την αποβάθρα όπου είχε αράξει η “Γοργόνα”. Η Μονή της Κυρα-Παναγιάς είναι όντως ένα αντιστύλι της καθαρής ορθοδοξίας στον πελαγίσιο στρόβιλο των παθών και λέω νάρθουμε κάποια μέρα με το Θεόφιλο ν’ αποκαθαρθούμε στα νάματα της νέας

Πενήντα πέντε σκαλοπάτια λαξευμένα στο βράχο οδηγούν τους επισκέπτες από την επιφάνεια της θάλασσας ως το μοναστήρι της Παναγιάς. (αριστερά)

Η εικόνα του Παντοκράτορα στο εσωτερικό του τρούλλου του καθολικού.

Ο μοναχός Χαρίτωνας, φυσιογνομία καλοσυνάτη και ευγενική, καλωσορίζει με μοναστηριακό κέρασμα τους επισκέπτες της μονής. (αριστερά)

αισθητικής.

Σαλπάρουμε για Περιστέρα. Σάλταρε το κύμα μια σπιθαμή, φτέρωσε ο άνεμος, αντιστάθηκε το πηδάλιο, ο κυβερνήτης όρθιος απάνω στην καβάτζα του - την τιμονιέρα -, να συγκρατεί τη "Γοργόνα" του ίσαμε που θα παρακάμψει το **Παλιοφάναρο** για να μπει σε νερά γαλινεμένα.

Πλώρισε την **Περιστέρα** που οι ντόπιοι τη λένε και **Ξηρό**, ζύγωσε το **Νανάγιο** κι έριξε την άγκυρα δυο απλωτές από το νέο βουλιαγμένο κουφάρι.

Βούτηξαν οι λευκώλενες παρθένες του βορρά κι ομόρφυνε ο ξανθός γιαλός.

«Το νανάγιο "Alonnisos" εκπέμπει μια στυφή ηλεκτρόλυση», μας λέει ο θυμόσοφος καπετάνιος «μέχρι την απέναντι Βάλα. Ενώ το άλλο νανάγιο, το αρχαίο, που είναι βυθισμένο ως σαράντα οργιές κάτω από τη θάλασσα δεν προξενεί κινδύνους και περιβαλλοντικά προβλήματα»...

Ώρα την ώρα γλύκαινε το φως, μέρευε το μαϊστράλι κι ακόνιζαν οι θείες ώρες το γλυκό κι άνισο τόξο τους.

"Ανέστε παιδιά", ακούστηκε η φωνή του Πάκη, "ώρα να σαλπάρουμε για το τελικό μας αραξοβόλι" και μάζεψε τις τελευταίες αναλαμπές των κοριτσιών που ενέδιδαν ακόμη στα χάρδια των ελληνικών γιαλών...

Μαζώχτηκαν όλοι γύρω-τριγύρω της κουβέρτας, κάτω από το κεντρικό ιστίο, μην τους ραντίσει τ' ανεμοσούρι και πλοηγήθηκαν από τον θαλασσόδαρτο Δυσσέα ως το ακρολίμανο του "Ίκου", όπως άκουγε το νησί στα χρόνια του Ομήρου τ' όνομά του...

Ευχαριστίες

Το Ελληνικό Πανόραμα οφείλει να ευχαριστήσει στην Αλόννησο μερικούς φίλους πολύ ξεχωριστούς:

Το καπετάνιο **Παναγιώτη Αθανασίου**, τον πασίγνωστο «**Πάκη**», για τις ωραίες στιγμές που μας χάρισε με την «**Γοργόνα**» του στις θάλασσες του τόπου.

Τον μοναχό **Χαρίωνα** για την ευγενική του φιλοξενία στο μοναστήρι της Παναγίας.

Την οικογένεια **Δροσάκη** - τον **Δημήτρη**, την **Σταματούλα** και τον **Γιώργο** για τις υπέροχες γευστικές εμπειρίες στο εστιατόριο «**Αρχιπέλαγος**».

Ευχαριστίες οφείλουμε επίσης στην **Μαρία Καρακατσάνη**, τόσο για την αξεχαστη φιλοξενία στις Βίλες «**Καμέλια**», όσο και για τις πάμπολλες εξυπηρετήσεις.

Τέλος, θερμά ευχαριστούμε τον καλό φίλο και συνεργάτη **Κυριάκο Παπαγεωργίου**, με τα μάτια του οποίου, η Αλόννησος που γνωρίσαμε είχε μια όψη πολύ διαφορετική.

Χρήσιμες πληροφορίες

Alonnisos Travel: Τηλ. 24240 66000

www.alonnisostravel.gr.

www.ferrytraveller.gr: εισιτήρια πλοίων

Θεσσαλονίκη: 2310 500800,

Βόλος: 24211 11011,

Καβάλα: 2511 107000

Alonissos Trans: 6972 282848 και 6973 805610

Σε κορυφαίο σημείο το μοναστήρι της Παναγίας, ατενίζει πολλά μικρονήσια του Θαλάσσιου Πάρκου των Βορείων Σποράδων.

ΦΩΤ. Β. ΔΡΟΣΑΚΗΣ

Kamelia Villas

Ολόγυρα το βαθυπράσινο των πεύκων. Αμέσως μετά η γαλάζια απεραντοσύνη του Βορείου Αιγαίου. Σ' αυτό το παραδεισένιο περιβάλλον είναι χτισμένες οι βίλες Καμέλια, με δέντρα, λουλούδια και μια πανέμορφη πισίνα με κρυστάλλινο νερό.

Η Μαρία Καρακατσάνη στο κατάστημά της ανάμεσα στα εξαιρετικά χειροποίητα προϊόντα της.

Σε απόσταση αναπνοής βρίσκεται το εξαιρετικό λιμάνι του Βότση, το κεντρικό λιμάνι στο Πατητήρι αλλά και η παραδοσιακή «Παλιά Χώρα» της Αλοννήσου. Σε μερικά λεπτά με τα πόδια είναι δυνατή η πρόσβαση σε υπέροχες παραλίες. Οι βίλες Καμέλια έχουν το προνόμιο να είναι ένα πραγματικό ησυχαστήριο, για οικογένειες και ζευγάρια, δίπλα στο σύνολο της τουριστικής υποδομής του νησιού.

Οι 4 βίλες διαθέτουν βεράντες με θέα, κουζίνα με πλήρη εξοπλισμό, τραπεζαρία, ευρύχωρα υπνοδωμάτια και σαλόνι με καναπέδες. Το σημαντικότερο, ωστόσο, πλεονέκτημα είναι η παρουσία της Μαρίας Καρακατσάνη που με την φροντίδα και την εξαιρετική της φιλοξενία δημιουργεί διαχρονικούς πελάτες και φίλους, Έλληνες και ξένους.

Βότση, Αλόννησος

Τηλ: 24240-66227, 6989-296564

villakamelia4@yahoo.gr

Αλοννησιώτικη τυρόπιτα

Συνταγή της Μαρίας Καρακατσάνη από το Kamelia Villas

Υλικά για 1 τυρόπιτα

220 γρ. αλεύρι μαλακό

120 γρ. νερό

1 κ. σουπας αραβοσιτέλαιο

200 γρ. τυρί

Ελαιόλαδο, Αραβοσιτέλαιο

Ζυμώνουμε το αλεύρι με το νερό και βάζουμε στο τελείωμα το αραβοσιτέλαιο και το αφήνουμε να ξεκουραστεί για 20'. Βάζουμε στον πάγκο αρκετό αλεύρι για να μην κολλήσει το ζυμάρι ανοίγουμε το φύλλο.

Απλώνουμε πάνω το τυρί και βάζουμε το ελαιόλαδο.

Στρίβουμε την πίτα 3 φορές από τη μια μεριά και 3 φορές από την άλλη, και την κάνουμε κουλούρα.

Στο τηγάνι βάζουμε το αραβοσιτέλαιο να κάψει καλά και τηγανίζουμε την πίτα.

Το μυστικό είναι να κουνάμε συνεχώς το τηγάνι για 6 με 8 λεπτά.

ΓΚΑΛΕΡΙ “ΦΑΓΙΟΥΜ” ΣΤΑΜΑΤΟΥΛΑΣ ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗ

Μια εικαστική έκπληξη μας περιμένει στο Πατητήρι. Είναι το Εργαστήρι Αγιογραφίας της Σταματούλας Καλογιάννη. Γεννημένη και μεγαλωμένη στην Αλόνησο, έζησε από παιδί την μαγεία των χρωμάτων και εποχών στο πανέμορφο νησί.

Στο Πολιτιστικό Κέντρο του Δήμου Βόλου παρακολούθησε τα πρώτα μαθήματα αγιογραφίας και ψηφιδωτού. Αργότερα διδάχθηκε αγιογραφία στην σχολή «Δια χειρός» της Μητροπόλεως Δημητριάδος, αγιογραφία και ζωγραφική στο Πολιτιστικό Κέντρο του Δήμου Συκεών Θεσσαλονίκης και ακουαρέλα κοντά στον Άγγλο ζωγράφο CHRISTOFER HUGHES.

Με άψογη χρήση χρώματος και λιτές, καθαρές γραμμές η Σταματούλα Καλογιάννη δημιουργεί χαρακτηριστικές μορφές αγγέλων και αποτυπώνει τον συναισθηματικό κόσμο και ψυχισμό της σε μορφές αγίων, που αποπνέουν αυθεντική θρησκευτικότητα αλλά και μια ιδιαίτερη γλυκύτητα που τέρπει όσους τις βλέπουν.

Η Σταματούλα Καλογιάννη έχει πραγματοποιήσει δύο ατομικές και πάνω από είκοσι ομαδικές εκθέσεις.

Πατητήρι, Αλόνησος
Τηλ: 69730 40262

Ψαροταβέρνα Αρχιπέλαγος

Στο ίδιο αυτό σημείο, από το 1940 ήταν το ταβερνείο – καφενείο του μπαρμπα-Δημήτρη Δροσάκη. Από το 1985, στο ίδιο ακριβώς σημείο είναι το «Αρχιπέλαγος» του Δημήτρη Δροσάκη.

Η ταβέρνα είναι γνωστή για την μοναδική ψαρόσουπά της αλλά και για την αστακομανέστρα, καθώς και για την τονομακαρονάδα με τον γευστικότατο τόνο Αλοννήσου. Μεγάλη ποικιλία σιπουρομεζέδων αλλά και φρέσκων ψαριών ημέρας.

Πάντα με την άψογη εξυπηρέτηση και την φιλικότερη διάθεσή της οικογένειας Δροσάκη.

Πατητήρι, Αλόνησος
Τηλ: 24240 65031

Τονομακαρονάδα

Συνταγή του Δημήτρη Δροσάκη από την ψαροταβέρνα Αρχιπέλαγος

Υλικά

1 ντομάτα μεγάλη
1 σκελίδα σκόρδο
1 πράσινη πιπεριά
1 μέτριο κρεμμύδι
Τόνος Αλοννήσου
1 φλιτζάνι του καφέ κρασί λευκό ξηρό
Αλάτι, Πιπέρι
Φρέσκο βασιλικό και μαϊντανό.
Μισό πακέτο σπαγγέτι ή λιγκουίνι

Τρίβουμε το κρεμμύδι, ψιλοκόβουμε την πιπεριά και το σκόρδο και τα ρίχνουμε όλα μαζί σε ένα τηγάνι με λίγο ελαιόλαδο. Σοτάρουμε μέχρι να μαραθούν.

Ρίχνουμε τον τόνο Αλοννήσου μαζί με το κρασί και το αφήνουμε μέχρι να εξατμιστεί το αλκοόλ. Ρίχνουμε μια ντομάτα ψιλοκομμένη, αλάτι και πιπέρι και μετά προσθέτουμε τα μακαρόνια που είναι μισοβρασμένα. Αφήνουμε δυο-τρία λεπτά και σερβίρουμε με φρέσκο βασιλικό και μαϊντανό.